

SPIS TREŚCI

Wstęp	9
1. Nikołaj Danilewski i jego teoria pluralizmu cywilizacyjnego	19
1.1. Życie i dzieło	19
1.2. „Dlaczego Europa jest wroga wobec Rosji?”	21
1.3. Typ kulturowo-historyczny	22
1.4. Okres cywilizacji	26
1.5. Romano-germański typ kulturowo-historyczny	30
1.6. Słowiański typ kulturowo-historyczny	32
1.7. Naród i jego państwo	39
1.8. Związek Wszechsłowiański i walka o panowanie nad światem	44
2. Bizantyzm Konstantina Leontjewa	53
2.1. Życie i dzieło	53
2.2. Prawosławie, nie Słowiańszczyzna	54
2.3. Naród i państwo	59
2.4. Wobec zachodnich kresów	60
2.5. Wielki Związek Wschodnio-Prawosławny kontra Wszech-Ameryka	63
3. Zmierzch Zachodu i rosyjska jutrenka według Oswalda Spenglera	69
3.1. Życie i dzieło	69
3.2. Wielkie kultury	70
3.3. Język, „rasa”, naród i państwo	80
3.4. Wielka kultura rosyjska	83
3.5. Prasymbol „rosyjskiej” duszy	103
3.6. Zachód wobec „białej” i „kolorowej” rewolucji	110
4. Wschodnioeuropejski Turan według Feliksa Konecznego	119
4.1. Życie i dzieło	119
4.2. Wielość cywilizacji	121
4.3. Prawa dziejowe	129
4.4. Poczucie narodowe	132

4.5. Koneczny jako badacz historii i cywilizacji Europy Wschodniej . . .	137
4.6. Wobec nowoczesnych ruchów narodowych Litwinów i Ukraińców . . .	148
4.7. Łacińsko-słowiańskie Trójmorze.	155
5. Cywilizacja chrześcijaństwa wschodniego i jej „rosyjskie” odgałęzienie według Arnolda J. Toynbeego	161
5.1. Życie i dzieło	161
5.2. Losy cywilizacji	162
5.3. Naród i państwo parafialne	173
5.5. Państwo uniwersalne głównego trzonu chrześcijaństwa wschodniego	177
5.6. Cywilizacyjne dzieje Europy Wschodniej według Toynbeego . . .	178
5.7. Nowy Ład Światowy	191
5.8. Wyjątkowość cywilizacji zachodniej.	199
6. Radziecki eurazjyzm Lwa Gumilowa	207
6.1. Życie i dzieło	207
6.2. Teoria etnogenezy	209
6.3. Impuls pasjonarny XIII w. i proces etnogenezy w Europie Wschodniej	219
6.4. Radziecka Eurazja Lwa Gumilowa	233
7. Zderzenie cywilizacji według Samuela P. Huntingtona	241
7.1. Życie i dzieło	241
7.2. Zderzenie cywilizacji.	242
7.3. „Blok rosyjski” w Nowym Ładzie Światowym	248
8. Perspektywy cywilizacji wschodnioeuropejskiej.	271
8.1. Dezintegracja polityczna.	272
8.2. Kryzys demograficzny	272
8.3. Unicestwienie chłopstwa	274
8.4. Krach „rosyjskiego świata”	278
8.5. Kosmizm i transhumanizm we współczesnej Rosji	282
Zakończenie	285
Literatura	299
Indeks nazwisk	313
Indeks nazw geograficznych i etnicznych	321
Spis ilustracji	331
Резюме	333
Summary	339